

POSTANOWIENIE

Dnia 21 lutego 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik

w sprawie z odwołania S.M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w J.

o emeryturę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 21 lutego 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 stycznia 2017 r., sygn. akt III AUa [...] /16,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. nie obciąża odwołującego się kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 25 stycznia 2017 r., III AUa [...] /16 Sąd Apelacyjny w [...] oddalił apelację S.M. (wnioskodawca), wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w K. z 11 maja 2016 r., IV U [...] /13 oddalającego odwołanie wnioskodawcy od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w J. (organ rentowy) z 20 września 2013 r., znak [...] odmawiającej wnioskodawcy prawa do emerytury w obniżonym wieku.

Skargę kasacyjną od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł wnioskodawca, zaskarżając go w całości.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłance jej oczywistej zasadności, której wnioskodawca upatruje się w rażąco

błędnej wykładni przepisów § 1, 2 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm., dalej jako rozporządzenie z 7 lutego 1983 r.), jak i art. 32 ust. 2 i 4 w zw. z art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm., dalej jako ustawa emerytalna), a w szczególności wykładni poz. 24, działu XIV, wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r., sprzecznej ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, że osoby sprawujące kontrolę lub dozór nie muszą sprawować bezpośredniego zwierzchnictwa nad pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach, a tym samym sprawowana kontrola i dozór mogą obejmować także same procesy technologiczne czy procesy pracy. Sąd Apelacyjny błędnie w ocenie wnioskodawcy wywiódł, że decydujące znaczenie dla stwierdzenia podstawowego charakteru prac wykonywanych w warunkach szczególnych konieczne jest wykazanie, że przeważająca liczba pracowników danego wydziału wykonuje prace wskazane w wykazie do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. Ponadto Sąd drugiej instancji naruszył art. 328 § 2 w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. przez skonstruowanie uzasadnienie orzeczenia w sposób uniemożliwiający ocenę toku wyводу, który doprowadził do wydania orzeczenia, przez uznanie, że zeznania świadka B.R. pozostają bez wpływu na rozstrzygnięcie sprawy. W ocenie wnioskodawcy naruszenie procedury w przedmiotowej sprawie implikuje zasadność naruszenia art. 32 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 Konstytucji RP.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną wnioskodawcy organ rentowy wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie jest oczywiście uzasadniona.

Wnioskodawca trafnie podnosi, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego pracę w warunkach szczególnych polegającą na kontroli i dozorze (dział XIV, poz. 24) wykonują nie tylko bezpośredni przełożeni pracowników

zatrudnionych w szczególnych warunkach jak majstrowie, mistrzowie lub starsi mistrzowie, ale także kierownicy wydziałów, jeżeli ich praca była wykonywana w szkodliwych warunkach, wynikających z wykonywania pracy podstawowej przez innych pracowników w warunkach szczególnych. Kwalifikacji pracy polegającej na kontroli i dozoru jako pracy w warunkach szczególnych nie wyklucza także objęcie kontrolą innych pracowników niewykonywujących pracy w warunkach szczególnych (wyroki Sądu Najwyższego z 4 października 2007 r., I UK 111/07, LEX nr 375689; 3 grudnia 2013 r., I UK 184/13, LEX nr 1448473). Jednakże, aby możliwe było uznanie kontroli i dozoru za pracę w warunkach szczególnych musi być ona wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, przy uwzględnieniu obowiązków o charakterze administracyjnym stanowiących integralną część czynności kontrolno-nadzorczych. Oznacza to po pierwsze, że kontrolujący (dozorujący) muszą wykonywać swoją pracę na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A (wyrok Sądu Najwyższego z 7 listopada 2016 r., III UK 12/16, LEX nr 2163306). Przy ocenie, czy dozór stanowi pracę w warunkach szczególnych istotne jest bowiem narażenia ubezpieczonego na czynniki istniejące na stanowiskach pracy pracowników podwładnych, zatrudnianych w warunkach szczególnych. Po drugie, osoba sprawująca nadzór nie musi stale przebywać na stanowiskach gdzie jest wykonywana praca, bo w zakresie jej obowiązków jest sporządzania dokumentacji, planów organizacyjnych i innych czynności składających się na nadzór-kontrolę. Jednakże czynności nadzoru muszą być wykonywane stale i pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych (wyrok Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2013 r., I UK 184/13, LEX nr 1448473). Oznacza to, że należy odróżnić czynności administracyjno-biurowe ściśle związane z nadzorem (jako jego integralna część) od czynności, które z takim nadzorem nie pozostają w związku (wyrok Sądu Najwyższego z 4 kwietnia 2014 r., I UK 377/13, OSNP 2015 nr 7, poz. 102). W rezultacie nie można uznać za pracę w szczególnych warunkach czynności kierownika robót, który poza dozorem wykonywał inne obowiązki jak prowadzenie dokumentacji osobowej pracowników oraz dokumentacji robót (wyrok Sądu Najwyższego z 3 grudnia 2013 r., I UK 184/13, LEX nr 1448473).

Z wiążących na etapie postępowania kasacyjnego ustaleń postępowania

sądowego wyniku, że wnioskodawca nie sprawował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nadzoru nad wykonywaniem pracy przez pracowników zatrudnionych na wydziale lub oddziale na którym jako podstawowe wykonywane były prace w warunkach szczególnych, lecz zajmował się prowadzeniem ewidencji robót wykonywanych na takim wydziale i weryfikacją jakości produktu finalnego. Wykonywał także czynności szefa magazynu wydziałowego, zaopatrzeniowca, nadzorował środki transportu wewnętrznego, pobierał zlecenia, dostarczał dokumentację i materiał, prowadził dokumentację kosztorysową i archiwalną. Przez część dnia swojej pracy przebywał na stanowiskach, na których pracowali ślusarze, szlifierze, spawacze, tokarze, frezerzy, i mechanicy, część z tych robót była wykonywana w warunkach szczególnych.

Powyższe ustalenia oznaczają, że mimo błędnego stanowiska Sądu drugiej instancji w kwestii skutków objęcia nadzorem wnioskodawcy także prac niewymienionych w Wykazie A, wyrok odpowiada prawu a przez to skarga kasacyjna nie kwalifikuje się do przyjęcia na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Mając na względzie powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.